

گروپی "که‌تیبه‌کانی حزبوللا" به‌شیکه له

هیزه‌کانی حه‌شدی شه‌عبي

مايكل نايتس (Michael Knights)

وه‌رگيراني له ئينگلزيي وه: جه‌مال پيره

گروپی که‌تیبه‌کانی حزبوللا که له‌لايەن ئەمرىكاكاوه خراوهته ناو لىستى تىرۇرەوە، لايەنيكى چالاك و کارىگەرى ناو هىزى "حه‌شدی شه‌عبي" يە. ئەو هىزه‌ى، سه‌رۆكوهزيرانى عىراق مەھمەد شىاع سوودانى كە له ۱۵ ئى نيسان سه‌ردانى كۆشكى سېپى كرد، كە دەبى لەزىر سه‌رکردايەتى سه‌رۆكوهزيراندا بىت و، مووچەى بو دابىن دەكت.

ئەو كاتەي ئەمرىكا له رۆزانى ۳ و ۷ ئى شوباتى ۲۰۲۴ دا ئەندامانى "که‌تیبه‌کانى حزبوللا" كوشت، پىنتاگون ھەولى دا بەھەلە ئىدىعاي ئەوه بکات ئەمرىكا ئەندامانى هىزه‌کانى حه‌شدی شه‌عبي بەئامانج ناگرېت، چونكە ئەوان عىراقىن و هىزىكى ئەمنىن له‌لايەن سه‌رۆكوهزيرانى عىراقەوە سه‌رکردايەتى دەكرىن و له رېكەي لىزنەيەكى سه‌رۆكوهزيرانەوە مووچەى ئەندامەكانى دابىن دەكرېت.

جه‌نه‌رال پات رايىدەر، سكرتىرى رۇزنامەوانىي پىنتاگون له ۵ ئى شوباتى ۲۰۲۴ دا راي گەياند "ئەو كەسانەي لىيان دەدەين، به‌شىك نىن له "هىزه‌کانى حه‌شدی شه‌عبي". وىرای ئەوهى سه‌رۆكوهزيران مەھمەد شىاع سوودانى له دواى لىدانەكەي ۳ ئى شوباتدا سه‌ردانى سه‌ربازە برىندارەكانى "حه‌شدی شه‌عبي" يى كرد، رايىدەر دواتر له ۸ ئى شوباتدا ئاماژى دا بەوهى فەرماندەي "که‌تیبه‌کانى حزبوللا" كە رۆزى ۷ ئى شوبات له هىرشيكي ئاسمانىي ئەمرىكىدا كۈزرا "ئەندامى هىزه‌کانى حه‌شدی شه‌عبي نەبووه، بەلكوو فەرماندەي "که‌تیبه‌کانى حزبوللا" بووه. دىسانەوە ئەمە بەدرق خرايەوه: فەرماندەي "که‌تیبه‌کانى حزبوللا" ئەبو باقر ساعدى، راۋىزكارى بەرپۇرەيەتىي ئاسايىشى ناوهندى سەر بە "هىزه‌کانى حه‌شدی شه‌عبي" بووه بە سه‌رۆكايەتىي ئەبو زەنەب لامى (ناوه راستەقىنەكەي) "حسىن فەلاح عەزىز لامى" يە، كە سەر بە "که‌تیبه‌کانى حزبوللا" يە و ناوى له لىستى سزاكانى ئەمرىكا و پىشىلەكارانى مافى مرۆڤدايە و له دواى مردىشى ناسنامەكەي بىلە كرايەوه كە سەر بە "حه‌شدی شه‌عبي" بووه.

له سه‌رۇبەندى ئامادەبوونى مەھمەد شىاع سوودانى له واشنەتون، گرنگ بۇ راستىيەكانى پەيوەست بە پەيوەندىي راستەخۆي نیوان كەتىبەكانى حزبوللا و حکومەتى عىراقى دووپات بىرىنەوە له‌گەل ئۆفيسي سه‌رۆكوهزيرانى عىراقىدا.

سه‌رۆكى ئەركانى "هىزه‌کانى حه‌شدی شه‌عبي" و فەرماندەي بالا ئۆپەراسىيونەكانى رۆزانەي، ناوى "عەبدولەزىز مەھمەداوى" يە (كە بە ئەبو فەدەك ناسراوه) و سەر بە "کەتىبەكانى حزبوللايە" و پىشىلەكارىكى مافەكانى مرۆڤە و له‌لايەن ئەمرىكاكاوه ناوى خراوهته لىستى تىرۇرەوە.

ئەبو فەدەك لە ٥ ئىنسانى ٢٠٢٤ دا عەلى خامەنەيى، رېبەرى باللائى ئىراني وەك فەرمانىدە و سەركەدى خۆى دەسنىشان كردۇوە. ئەمەيش واتا "كەتىپەكانى حزبوللا" وەرگرى يەكەم و سەرەكىي زىاتر لە ٢,٦ مiliار دۆلارە لە بۈودجەسى سالانەي عىراقدا كە بۆ "ھىزەكانى حەشدى شەعبى" تەرخان كراوە. هەر يەكە لە ئەنجومەنى نويىنەران و ئەنجومەنى وەزيران و ئۆفيسي سەرۆكۈزۈرەن مۇلەتىيان داوه پارە لە دەولەتى عىراقەوە بە "كەتىپەكانى حزبوللا" بىرىت.

ئەو بەپرسە ئەمنىيەتى لە "ھىزەكانى حەشدى شەعبى" دا ئاماژەتى پى دراوه "ئەبو زەينەب لامى" يە، كە ناوى لە لىستى تىرۇر و پىشىلەكارانى ماۋەكانى مەرۇفدا ھەيە و لە لىستى سزاكانى ئەمرىكادايە.

گرووبى "كەتىپەكانى حزبوللا" لىواكانى ٤٥ و ٤٦ و ٤٧ ئىھىزەكانى "حەشدى شەعبى" بەرپىوه دەبات كە لەلایەن دەولەتەوە پارەيان بۆ دابىن دەكىرىت. زنجىرەسى سەرەكىدايەتىكىرىنى بە ناو لە گەلگەيى "دەستەتى حەشدى شەعبى" لە نۇوسىنگەسى سەرۆكۈزۈرەندا درېز دەبىتەوە، پاشان دەگاتە سەرۆكۈزۈرەن. ھاۋات ئەم گرووبە بەشى ھەوالگەرى و مووشەك و زىرىپۇشى ھىزەكانى "حەشدى شەعبى" بەرپىوه دەبات، لەگەل "يەكەي ھىزى تايىبەتى ٣١٣" و "يەكەي ھەوالگەرى ١٠١" (كە ھەردووكىيان لەلایەن ئەبو فەدەكەوە سەرەكىدايەتى دەكىرىن).

لە ماوهى راپردوودا گرووبى "كەتىپەكانى حزبوللا" بەپرسى راستەخۆ بۇو لە: كۈزۈرانى سى كەسى ئەمەرىكى لە ٢٨ ئى كانونى دووهەمى ٢٠٢٤ لە ئوردن. رفاندى ئەلىزابىس تىۋەرکۆف، توپىزەر لە زانكۆى پىينىتىن، سالىك لەمەوبەر لە شارى بەغدا. سەرەكىدايەتىكىرىنى دەيان ھېرېشى مووشەكى بە فۇرۇكەي بىقىرۇكەوان (درۇن) بە ناوى "بەرەنگارىي ئىسلامى لە عىراق" (موقاوهە) بۆ سەر بىنكەكانى ئەمەرىكى لە "ئەسەد" و "تەنەف" و "تاوهەر ٢٢". ھەرەشەي چەكداركىرىن و راھىنانى بزووتنەوە ياخىبۇوهەكانى سعوودىيا و بەحرىن و ئوردن.

لە كاتىكدا سوودانى سەردانى واشنتۇنى كرد، گرنگ بۇو ھەموو دەزگەكانى راگەياندىن و سەرجەم بەپرسانى كۈنگۈرىسى ئەمەرىكا راستەخۆ دەربارەپەيەندى لەگەل گرووبى "كەتىپەكانى حزبوللا" پرسىياريان لە سوودانى بىكىدايە؛ ئەو گرووبەي لەلایەن ئەمەرىكىاوه خراوهەتە ناو لىستى تىرۇرەوە، بەو پىيەتى فەرمانىدەي باللائى "ھىزەكانى حەشدى شەعبى" يە، سوودانى دەتوانىت بە سەرە قەلەمەيىك بىريار بىدات ئەندامانى "كەتىپەكانى حزبوللا" لە ناوى "ھىزەكانى حەشدى شەعبى" دا دەربىكەت و مووجەيان بېرىت، بەلام ئەم كارە ناكات. جىڭ لەھەيش، بەدواچۇون بۆ پىشىلەكارانى ماۋى مەرۇف و بکۈز و رەفيئەرانى ناو "كەتىپەكانى حزبوللا" سەر بە ھىزە ئەمنىيەكانى عىراق ناكات، ھەروەها نەيتوانىيە ئەلىزابىس تىۋەرکۆف ئازاد بىكەت دواى سالىك لە بەدىلگىرەن لەلایەن "كەتىپەكانى حزبوللاوە"؛ ئەو گرووبەي كە سوودانى دەسەلاتى فەرمىي بەسەردا ھەيە.

* "مايكل نايتس" (Michael Knights) لە پەيمانگەي واشنتۇن لىكۈلەرە و پىپۇرە لە كاروبارى سەربازى، ئەمنىي عىراق و ئىران و ولاتانى كەنداو و، يەكىكە لە دامەززىنەرانى پلاتفۆرمى مىلىشىا سېۋەتلىكىتى.

سەرچاوه:

<https://www.washingtoninstitute.org>